

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXXI.

Celovec, 24. velikega srpana 1912.

Št. 34.

Naraščaj koroške intelligence.

V senemec: »Ali ste že prepisali mojo vlogo? Dajte mi jo pravočasno, težko se je učim.«

Nemčur: »Ne bojte se! Vloga je lahka, govoriti ni treba nič, samo žreti! Žrli boste pa to pot slovensko dijaštvo.«

(Prosto po Shakespeare: »Polnočne sanje«.)

»V potu svojega obraza boš obdeloval zemljo,« s temi besedami je Bog ustanovil kmečki stan. Obdelovanje zemlje, lastne grude je poklic, ki ga je Bog sam določil kmetu, in temu poklicu se kmet ne more in ne sme odtegovati. Ta poklic je pa tako trudapoln, da mu vzame vse moči in ves čas. Zato mora kmet prepustiti duševni boj, duševno delo, drugemu stanu, to je inteligenci. Saj je pa tudi res na celem svetu prirojeno duševno delo inteligenci! Brez nje narodi hirajo ali pa jih komandirajo drugi narodi. Kdo bi se upal tajiti pomen intelligence za narode? Ali ni na vse zadnje prvi izobraženec bil Kristus sam, ki je, kot zastopnik božje intelligence, z uma svetlim mečem celemu svetu postal luč, pot in resnica?

Tudi slovenski koroški kmet bi torej moral prepustiti kot vsi drugi narodi duševno vodstvo svoji inteligenci. A te intelligence ravno ni! Ne ugovarjajte, da jo je vendar nekoliko! Med stoterimi nemškimi izobraženci, uradniki, profesorji, pomeni naš tucat intelligence ravno toliko kot kap-

ljica vode v celem polovnjaku cvička. Govorimo namreč o posvetni inteligenci.

Kar nas bolj skrbi, je to, da je tudi v bodoče ne bo. Ravno to hočemo danes dokazati.

Pred nami so izkaži šolskega leta 1911/12 celovških srednjih šol, gimnazije in realke. Št. Pavel in Beljak s svojimi petnajstimi Slovenci, ki so povrh deloma še nemčurji, ne prideta v poštev.

Gimnazija izkazuje to leto 404 Nemcev, torej 85 odstotkov in 74 Slovencev t. j. 15 odstotkov. Ne čudite se še! Oglejte si še prej sledeče številke.

Leta 1849-50 je bilo na celovski gimnaziji nad 100 Slovencev.

Leta 1851 je bilo 95 Slovencev.

Leta 1855 je bilo 174 Nemcev, torej 74 odstotkov in 63 Slovencev, torej 26 odstotkov.

Leta 1858 je bilo 187 Nemcev, torej 75 odstotkov in 63 Slovencev, torej 25 odstotkov.

Leta 1865 je bilo 290 Nemcev, torej 75½ odstotka in 96 Slovencev, torej 24½ odstotka. Leta 1866. je bilo 308 Nemcev, torej 76 odstotkov in 99 Slovencev, torej 24 in pol odstotka in leta 1911-12 smo srečno padli na 73, torej na 15 odstotkov.

Na realki je bilo v tem letu po izkazu:

Nemcev 374, torej 98,7% in Slovencev 5 — torej 1,3%. Lahov je bilo — čujte in strmite — 9, torej skoro dvakrat toliko kot Slovencev.

Kako je bilo v preteklosti?

Leta 1854 je bilo na celovski realki 54 Slovencev.

Leta 1855 — 168 Nemcev, torej 77½ odstotka in 49 Slovencev, torej 22½ odstotka.

Leta 1865 — 176 Nemcev, torej 83 odstotkov in 36 Slovencev, torej 17 odstotkov.

Zdaj imamo pred sabo pet borih Slovencev.

Uvrščeni smo Slovenci med tuje narode; kajti celovško realko pohajajo tudi po 1 Čeh, 1 Poljak, 1 Mažar, 1 Anglež in 1 Holanec.

Ampak, danes so nam enkrat številke v glavi ter nam ne dajo miru. Oglejmo si enkrat kraje starodavnega Korotana, od koder so dijaki, ali boljše: od koder jih ni. Preklicana matematika! Marsikomu si že zmešala glavo in šreno, skoro si jo tudi nam.

Računali smo sem in tja, klicali smo nižjo in višjo matematiko na pomoč; ko nam le ni šlo v glavo, smo si izposodili logaritme, da si izračunamo pravico in resnico, in glej ga vraga! Vedno prideta isti 2 številki na dan: 77 in 461 77 slovenskih župnij nima nobenega slovenskega dijaka v Celovcu, 46 župnij pa jih ima. Ali naj vse te župnije izdamo? Kaj pa če nas kamnajo? E, pa naj že bode; saj še celo Kajfa v svetem pismu pravi: Boljše je, da enega ubijejo, kot da trpi celo ljudstvo!

Torej pogumno naprej, in sicer po dekanatih:

Spod. Dravberg: nobenega slovenskega dijaka iz župnij: Dravberg, Ojstrica, Št. Lorenc, Suha, Črneče.

Pliberk: nobenega slovenskega dijaka iz župnij: Pliberk, Št. Danijel, Strojna, Gaborje, Koprivna, Možica, Vogrče, Žvabek.

Dobrlavas: nobenega slovenskega dijaka iz župnij: Apače, Jezersko, Šent Lipš, Galicija, Globasnica, Mohliče, Reberca, Štebenj, Kamen.

Velikovec: Djekše, Krčanje, Klošter, Gorenče, Šent Jurij, Kneža, Vovbre, Šent Peter, Ruda, Št. Štefan.

Tinje: Žrele, Šent Lipš, Podkrnos, Šent Jakob ob cesti, Medgorje, Otmanje, Šent Peter pri Grabštajnu, Pokrče, Radiše, Podgrad, Šent Tomaž, Slovenski Šmihel.

Podlistek.

Lepa Rozika.

(Vizija. — Spisal A. B.)

Drugo poglavje.

XII.

Tako je mislila in pela... Takrat pred hišo je obstal nekdo, in ona vsa vesela je k vratom planila. »Ostalo nocoj si dolgo. V mraku sem te poznala po koraku. Le vstopi, ljubi Fride moj... Kako je lep večer nocoj... Nad goro zarja se žari še, in čez dolino mrak je pal, in vetrič hladno zapihljal, le lunice, ah, te le ni še... Le vstopi v skrivni paradiž, moj zlati, čemu še stojiš?«

XIII.

Skrivnostno gozdi so šumeli, skrivnosti dihal temen gaj, pogledi njeni hrepeneli tje, kjer ugasnil je sijaj prelesten solnčni, v stran zapada, kjer biva mož, nje sladka nada... Nje hiša stala sred poljan, obraščal zelen jo bršljan in v oknih nageljni rudeči

cveteli, roženkravt duhteč, opojno v tiho noč puhteč skrivnostna čuvstva, ki ljubeči jih čutijo, in rožmarin je rasel v vrtu kot spomin.

XIV.

— Ah, vendar, torej je resnica, kar v vasi ljudstvo govori?... Zavpil je znan glas, njena lica zbledela so in nje oči verjeti niso, ah, hotele, verjeti tega niso smele. Pred njo je, ko goreči Bog, drhtel nje mož, sodnik nje strog. Temno so mu oči žarele in njej utripalo srce... »Križ božji!... Nisi mrtev?« — »Ne!« Mišice burno mu drhte in komaj, komaj je obstal, na tla da strt ni revež pal.

XV.

Ko od slabosti se oddahnil, je v hišo stopil, kjer otrok je spančkal, njo pa trdo pahnil od sebe. — »Tebe še, o Bog, imam.« Objel je nežno dete in šel nazaj je v noč. Neštete nad njim sijale so zvezde... Za njim priganjalo srce nesrečno ženo zapuščeno. Ihteč je tekla v temno noč moža in dete iskajoč.

A Repič srce razboljeno nedaleč s solzami dušil, ihteče dete je miril.

XVI.

Došla ga je... Okrog poljana globoko, mirno dremala in bedna žena zapeljana možu noge objemala. »Odpusti mi, jaz sem ti zvesta, prevarala me vest zločesta, premotil Nemec me, lažnik. Pravični bodi mi sodnik« — — — »Ne morem dati odpuščanja.« — »Ti moreš« — »Ne morem in ne smem, v zasmeh potem sem vsem ljudem.« »Odpusti!« — »Ne!« Med tem pa sanja nad njimi tiha, krasna noč... Objela dete plakajoč

XVII.

enkrat še... V temno odhitela poljano potlej — Bog ve kam — — — Pomlad v naravi je cvetela in vse okrog in tu in tam gorele v travi cvetke zale in z vetrom ljubko šepetale so o ljubezni. Rožen maj v deželo vračal se nazaj... A v njem je srce onemelo; ni plakal več, ni vzdihoval, le dete nežno ljubkoval, ki se igralo je veselo z njegovo brado in lasmi... Tolažbo dihale oči

Celovec: Šent Jurij pri Celovcu, Hodiše, Otok, Breza, Poreče, Škofiče, Drholica, Vetrinj.

Borovlje: Kapla, Zavrh, Borovlje, Golšovo, Kotmaraves, Lubelj, Bilčovs, Bajtiše.

Rožek: Šent Ilj, Šent Jakob v Rožu, Kostanje, Dvor, Podgorje, Miklavž na Dravi, Pečnica, Strmec.

Beljak: Šent Lenart pri sedmih studencih, Marija na Zili.

Trbiž: Vrata, Ukve.

Šmohor: Brdo, Borlje, Šent Jurij, Čače.

Dijaki so po dekanijah tako-le razdeljeni:

Spodnji Dravberg 1 — Pliberk 11 — Dobrlavas 18 — Velikovec 4 — Tinje 5 — Celovec 3 — Borovlje 8 — Rožek 5 — Beljak 8 — Trbiž 8 — Šmohor 9.

Ko je leta 1907 g. Lemež trdil, da koroški Slovenci nimajo nobenega plemstva, nas to ni Bog ve kako bolelo; sicer pa tudi ni bilo res! Tem huje nas peče, da tako hudo pojema naše duševno plemstvo! Temu so seveda v prvi vrsti krive naše šole; kajti slovenska deca, ki vživa 4 do 5 let večinoma nerazumljivega šolskega pouka, seveda ni sposobna, da bi kar trumoma pohajala srednje šole, ki so docela nemške. V drugi vrsti so temu krive gospodarske razmere; kmet nima denarja na razpolago, »študija« pa stane. To je pri Nemcih vse drugače. Ti lahko vzgojijo cele mase inteligence, tako da jo je preveč.

Prvič nemški deci srednje šole ne delajo glede jezika nobene težave, tako da lahko izhaja tudi srednji material.

Drugič pa imajo oni mnogoštevilni srednji stan, takozvano meščanstvo, ki stane v mestih ter pošilja skoro vso deco v srednje šole. Ste že slišali, da se je šel sin kakega uradnika učiti črevljarstva?

Tako pošilja samo celovsko mesto 205 dijakov v gimnazijo in 234 na realko. V Beljaku je navadno tretjina beljaške gimnazije iz Beljaka samega.

Vsekako je silno zanimivo to dejstvo: Beljak sam vzgaja več nemških dijakov kot je vseh slovenskih dijakov v celi Koroški.

Seveda, to je sistem! Tu Vsenemcem ni treba bobnati, govoriti, hujskati, vpiti, ampak jim je treba samo žreti slovensko inteligenco. Vsled celega šolskega sistema so nastale take razmere!

Končno pa še nekaj opomb za domačo hišo!

Tretji razlog našega nazadovanja je pa tudi naša brezbriznost. Kako je to mogoče, da ima dekanija Dravberg enega samega dijaka, celovška okolica nobenega!! Oni trije, ki so za Celovec izkazani, so namreč pristni Celovčani, iz cele okolice ni nobenega. Osupnil nas je velikovski okraj: 4 cele dijake, razočarale

XVIII.

otroka bednemu očeti...

Kako jo ljubil je, kako...

Da, v črnih mislih po osveti,

kričal v poljano je glasno

in vabil z nežnimi imeni

nazaj je ženo. — Opuščeni

vsi grehi tvoji tebi so;

na nje nikdar ne bo nikdo

te spomnil... Ah, nedolžno dete

že tvoje grudi išče si,

z ročico ustka stišče si...

Nič ni ganilo se... Neštete

pripelo zvezde je nebo,

sijale mirno so, hladno...

XIX.

Izginil Repič v oni noči,

nazaj za morje je odšel,

a v duši se obupajoči

strašno osvetiti zaklel...

Otroče s sabo vzel nezrelo.

Ljudje ženo so pa znorelo

pozneje videli v gozdech.

Ce koga srečala, pa smeh

kričec zagnala, odbežala

potem po gozdu v drugo stran...

Nekdaj pa z gore tok strašan

prinesel jo... Tako končala

je reva svoje bedne dni...

Spomin na njo še zdaj živi.

(Dalje sledi.)

so nas Tinje, zgražamo se nad rožeškimi dekanatom. Pohvalo zasluži edino Dobrlavas z 18 dijaki! Vsi tako, in kmalu bo 200 dijakov v Celovcu. Res je, da so iz nekaterih krajev dijaki ali na Kranjskem, ali v Šent Pavlu, ali v Beljaku. Tudi so v šolskih izkazih imenovane le občine, ne župnije: torej smo nevede in nehote morda kaki župniji krivico storili. A pribili smo dejstvo, da iz mnogih župnij, ki jih štejemo med najboljše, ni nič dijaškega naraščaja. Maršikdo si bo mislil: »Članek, kaj pa je tebe treba bilo?« Da, treba ga je bilo. Mi namreč imamo samo 2 roki, zato naj se onih 77 far krepko potegne za uho, v septembru pa naj pošlje dijaka v Celovec, ali v marijanišče ali v dijaški dom ali kamorkoli, potem bomo pa molčali za eno leto.

Orlovska slavnost v Svečah prepovedana.

Celovski okrajni glavar je prepovedal orlovsko slavnost v Svečah, napovedano na 25. t. m. Vzrok, ki ga je navedel Mac Nevin II., je naravnost klasičen: »Zavoljo javnega miru in reda z ozirom na okoliščino, da naj bi taki sestanki mas v jezikovnomešanih okrajih v interesu miru med prebivalstvom različne narodnosti izostali.« To svojo regelo, ki se seveda ne vjema s shodnim pravom in državnimi temeljnimi zakoni, pa g. pl. Rainer prakticira tako, da na slovenskih tleh, kamor je privandralo par nemških uradnikov, domača slovenska — ne bojna — društva ne smejo prirejati veselice, ki so jim dovoljena po pravilih, ne da bi bilo prišlo do kakega motenja veselice ali preprirov. Že lani je isti Orel priredil enako veselico popolnoma nemoteno v Št. Janžu, torej v sosedni občini. Pač pa nima okrajni glavar nič zoper to, da nemška napadalna društva — gotovo ne v interesu miru — prirejajo na slovenskih tleh z »jezikovnomešanim«, pa po pretežni večini slovenskim prebivalstvom hujskajoče, izzivalne veselice, kakor »Südmarkina« v Žrelcu, Borovljah itd. Po katerem državnem zakonu ali predpisu smo Slovenci narodnost druge vrste? G. pl. Rainer bi menda rad igral na Koroškem malega Cuvaja, pa bi že še moral malo počakati, da bo šlo. S prepovedjo okrajnega glavarja še ni pribito, da bi se veselica ne mogla vršiti pozneje enkrat.

Efektna loterija „Slovenske Straže“.

Zahteve, ki se stavijo na »Slovensko Stražo« iz obmejnih krajev, so od dne do dne večje. Na svojem glavnem zborovanju, ki bo letos v Mariboru, bo pokazala »Slovenska Straža«, koliko je napredovala v pretečenem letu in kako mnogostransko in uspešno je bilo njeno delo. Priznanja je sicer vredna požrtvovalnost, s katero dobiva podpore za svoje delo iz vseh slojev našega ljudstva, vendar pa je »Slovenska Straža« še daleč od tega, da bi mogla količkaj zadostiti zahtevam, ki se stavijo nanjo.

Da si osnuje poseben fond v podporo ubogi slovenski deci (za otroške vrtnice, božičnice, knjižnice itd.), zlasti po industrijskih krajih, priredi »Slovenska Straža« efektno loterijo, ki jo je dovolilo finančno ministrstvo. Loterija obsega 100.000 srečk, ki stanejo vsaka 1 K, in 1554 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 K.

Dobitki so sledeči:

1 glavni dobiček v vrednosti 5000 K.

Kompletna fina oprava za tri sobe in kuhinjo, obstoječa iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave ali 4—6½ HP. bencin-motor, mlatilnica z dvakratnim čiščenjem, slamoreznica.

1 glavni dobiček v vrednosti 1000 K.

1 glasovir ali 1 vagon sortiranih umetnih gnojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana).

2 glavna dobitka v vrednosti po 500 K.

Oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlatilnico ali 1 stroj za košnjo.

10 dobitkov v vrednosti po 100 K.

Zlata ura, kolo s prostim tekom, šivalni stroj, slamoreznica, brzoparilnik, jeklen plug itd.

40 dobitkov v vrednosti po 50 K.

Fine nastropne svetilke, fine umivalne oprave, decimalne tehtnice, salonske stenske ure, zlate verižice, zlate damske ure, čistilnice, razne garniture, slike z okvirom itd.

100 dobitkov v vrednosti po 20 K.

Srebrne ure z verižico, garniture srebrnih žlic za kavo, aparati za britje, stroji za rezanje mesa, vložna varne denarnice, garniture za kadilce, pisalne priprave, srebrne doze za cigarete, zlati obeski, stenske ure, naročilni listek za dnevnik »Slovenec« (za 1 leto), balanc. tehtnice, pralne garniture itd.

200 dobitkov v vrednosti po 10 K.

Mizni nastavki, karafine, svečniki, tase, posode za dišave, mizarska orodja za domačo rabo, ptičje kletke, garniture nožev, žlic in vilic, doze za sladkor, nikelnaste ure, stenske ure, budilke, zlati prstani, kadilne mizice, dežniki itd., itd.

1200 dobitkov v vrednosti po 5 K.

Košarice za kruh (kina-srebro), nikelnaste ure, budilke, dežniki, mizni nastavki, žepni noži, razna vrtna orodja, mizarska orodja za domačo rabo, zalivače, kuhinjske tehtnice, srebrni obeski, fini okvirji za fotografije, travniška orodja, konjske škarje, ptičje kletke, vrči za vino, kavo ali čaj, denarnice, britve, srebrne moške verižice, srebrne zapestnice, srebrne oksidirane cevke za smodke, double zavratne verižice itd.

Srečke se bodo dobivale po trgovinah in trafikah in se lahko naročajo tudi naravnost v pisarni »Slov. Straže«, (Ljubljana, Dunajska cesta, št. 22.)

Žrebanje se bo vršilo 18. novembra 1912 ob 6. uri zvečer v pisarni »Slovenske Straže«.

Od naše javnosti pričakujemo, da bo z ozirom na važni namen loterije in z ozirom na krasne dobitke podpirala »Slovensko Stražo« s tem, da se bodo vse srečke razprodale!

Vsak na delo za ubogo slovensko dečo!

Dnevne novice in dopisi.

»Prezgodaj«. Mariborska »Straža« je naš uvodnik v zadnji številki smešila, češ da je še »prezgodaj, beliti si glavo o morebitnih mejah morebitnega trialističnega upravnega telesa na jugu«. Že mogoče! Toda boljše je vsekako, beliti si glavo v vprašanju, ki se tiče narodovega obstoja na Koroškem, prezgodaj, kakor pa — prepozno. Prezgodaj so vprašanje o morebitni meji načeli tisti, ki so naredili celo že trialistične zemljevide, in nemški nacionalci. Če pa so to vprašanje reševali tako, kakor nam ne more biti po volji, je bila pač naša dolžnost, da povzdignemo svoj glas, ne glede na to, ali je trialistično vprašanje naperjeno proti Avstriji, ljudstvu dokazati, da je ravno narobe res. Sicer pa trialistično vprašanje res ne bi postalo najbrž nikdar aktualno, če bi vsa jugoslovanska javnost smatrala zadevo za tako malo aktualno, kakor to pot »Straža«. Kar še ni, se pa lahko naredi.

Umrla je minoli ponedeljek zjutraj v starosti 43 let ga. Katarina Gorjanc, rojena Jenko, soproga g. Leopolda Gorjanca, knjigoveza Mohor. družbe v Celovcu. Pokopali so rajnico v tork popoldne pri Sv. Rupertu ob Celovcu in se je pogreba udeležilo več celovških Slovencev. Poleg soproga žaluje za materjo sedem večinoma nepreskrbljenih malih otrok. N. v. m. p.! — Osojbe družbene knjigovoznice in tiskarne je darovalo namesto venca primerno vsoto v dobrodelen namen.

Barvane razglednice »Narodna noša v Rožu« je založila »Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško«. Cena po 10 h. Preprodajalci in društva dobijo 30 odstotkov popusta. Naročajo se: Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško, Celovec. Hotel Trabesinger.

Samoumor. V Steuerbergu si je posestnik Boštjan Trippler prerezal na obeh rokah žile in se nato ustrelil.

Nesreča z avtomobilom. V soboto, 17. t. m., proti šesti uri zvečer, se je pri zadnjem ovinku pri Porečah pripetila nesreča z avtomobilom. Iz Poreč se je peljal proti Celovcu z nekim gostom g. M. Planko, trgovec z avtomobili. Nasproti je pridirjal celovski načelnik društva izvoščakov Baldauf s svojim avtomobilom, zasedenim z štirimi ljud-

mi. Ko je Baldauf zapazil avtomobil g. Plan-ko, je svoj avtomobil močno zasukal na desno, pa ni mogel narediti tako velikega ovinka in se je popeljal naravnost v jarek, kjer se je avtomobil prekucnil. K sreči so se izletniki pri tem samo nekoliko oplazili. Avtomobil se je poškodoval.

Obesil se je v soboto, 17. t. m., v Sojnici pri Celovcu postrešek Lovro Fallosch. Udan je bil pijančevanju.

Odpadniška družina. Družina celovškega notarja Höllerja je razven enega člana vsa odpadla od katoliške vere in prestopila k luteranstvu. Najprej je odpadla notarjeva žena, rojena 11. grudna 1870, in sicer 27. novembra leta 1910. 16. grudna 1910 je odpadel notar dr. Franc Höller, rojen 26. septembra 1867 v Volšpergu. Njegov starejši sin Arnulf Höller, rojen 7. julija 1891 v Gradcu, je odpadel 1. julija 1911, mlajši sin Rihard Höller, rojen 31. marca 1896 v St. Lenartu v Lab. dolini, gimnazijec, pa 8. avgusta 1912. Ena hčerka, ki hodi v šolo v dekliški licej, še ni odpadla, pa bo najbrž sledila slabemu vzgledu svojih roditeljev.

Z motor-kolesom povožena. Z motor-kolesom je povožil v nedeljo, 18. t. m., neznan kolesar staro ženo na Beljaški cesti in jo močno poškodoval, da so jo morali prepekljati v bolnišnico. Neznane, ki se je takoj odpeljal naprej, je imel motorjevo kolo s številko F 45.

Pazite na otroke. Dne 17. t. m. predpoldne se je igral v sobi 17 mesecev stari otrok železniškega čuvaja Jakoba Winklerja v Porečah z vžigalicami in si zažgal obleko. Opeknel se je tako hudo, da je v par minutah izdihnil. Bil je v hiši sam, brez nadzorstva.

Junak z nožem. V nedeljo, dne 18. t. m., je v gostilni pri Hofmanu ob državni cesti zabodel z nožem v trebuh neznan pijanec Hofmanovega hlapca, ker ga je ta opominjal, da naj ne razgraja. Zabodeni je Alojzij Franc, star 50 let in rojen v Lipi pri Vrbi. Prepeljali so ga nezvestnega v deželno bolnišnico.

Pri vojaških vajah ponesrečil. V petek, 16. t. m., se je pri vojaških vajah na Rauchklofa blizu Mautna ponesrečil rezervist 4. domobranskega polka Josip Dobrowsky, lastnik tovarne za mizarstvo v Celovcu. V sredo prej se je poslavljajal od domačih, v petek nato je bil že mrtev. Na strmini mu je izpodrsnilo in se je valil nekaj časa navzdol. Tik pred prepadom je še vstal, pa se ni mogel več vzdržati, omahnil je v 200 m globoko brezno. Star je bil šele 33 let. Truplo so prepeljali v Mauten, kjer se je vršil vojaški pogreb, nato pa so ga prepeljali v Celovec, kjer se je vršil pogreb ob velikanski udeležbi več nego tisočglave množice. Dobrowsky zapušča ženo z dvema malima otrokoma.

Napad na pomožnega škofa dr. Pflugerja. V nedeljo, 18. t. m., je pred cesarsko mašo ob polenajstih pred cerkvijo sv. Štefana z nožem napadel dunajskega pomožnega škofa dr. Jožefa Pflugerja neki brezposelni Herman Prinz, star 27 let. Nož je zasadil škofu od zadaj v desno ramo s tako močjo, da se je ost odlomila. Nato je vrgel nož, ki ga je kupil v ta namen, v stran in začel bežati; ljudje so ga pa vjeli in izročili policiji. Tam je izpovedal, da je nameraval umoriti kardinala dr. Nagla, ker pa je prej prišel dr. Pfluger, se je lotil njega. Napadalec je že v zgodnji mladosti storil več zločinov, je bil že v prisilnici in norišnicah. Upajo, da bo dr. Pfluger popolnoma okreval.

Dva ministra častna občana. Pet združenih občin letovišča na Bledu je imenovalo ministra dr. Trnko in pl. Długosza, ki sta bivala letošnje počitnice na Bledu in sta se za vse tamošnje javne naprave in po celi Gorenjski živahno zanimala, za častna občana.

Grozen čin blazne žene. Iz Gorij je poročal »Slovenec« o groznem činu znorele žene. V Rečici pri Bledu je Neža Pretnar v nedeljo, 18. t. m., prerezala svojim štirim otrokom, starim od enega do šest let, vratove. Njen mož Janez Pretnar je šel k šesti maši v Zgornje Gorje. Ko se je vrnil iz cerkve in stopil v sobo, nudil se mu je grozni pogled. Vse v sobi je bilo krvavo, trupla umorjenih njegovih otrok so ležala na posteljah, tako da so glave visele navzdol, vratovi pa so bili vseh otrok prerezani. Pretnar svoje žene ni dobil doma, pač pa so mu sosedje pripovedovali, da so videli Nežo Pretnar, ko je

hitela v gore. Moža je spravil ta grozni dogodek v obup in se je hotel utopiti v jezeru. Sosedje so to preprečili in stražijo Janeza Pretnarja noč in dan, da bi si kaj ne naredil. Neža Pretnar je izvršila štirikratni umor v nakrat izbruhli blaznosti, kateri pojavi so se že nekaj časa opazali. Obveščena žandarmerija je šla takoj iskati Nežo Pretnar v gore.

Izid vojaških naborov v okrajnem glavarstvu Velikovec:

Kraj vojaškega nabora	K naboru je došlo	Potrjenih	
		domačih	tujih
Železna Kapla	100	38	2
Dobrlavas	196	60	3
Velikovec	311	77	6
Prevalje	227	70	9
Pliberk	131	42	3
Skupaj . .	965	287	23

Potrjenih je bilo letos tedaj prav veliko, skoraj tretjina, to pa z ozirom na dveletno vojaško službo.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijno mlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečimu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Železna Kapla. Dne 13. t. m. je bil pokopan v Železni Kapli nadebuden dijak Luka Sadolšek, brat g. bogoslovca Ivana Sadolška. Bil je odlikaš in vzoren mladenič. Jeseni bi bil moral vstopiti v tretji gimnazijski razred. Pogreba se je udeležila ogromna množica ljudstva, razen domačih gospodov tudi obirski provizor č. g. Rok Tojnik in mnogo dijakov. Domači pevci so zapeli pri hiši žalosti in ob grobu ganljivi žalostinki, in č. g. župnik Germ je v nagrobnem nagovoru naglašal vrline rajnega. Spoštovani Homanovi družini naše sožalje!

Dobrlavas. (Zborovanje), ki ga je priredilo naše izobraževalno društvo na Veliko gospojnico, je pokazalo, da društvo pod skrbnim vodstvom č. g. duhovnega voditelja vztrajno napreduje in se vedno bolj živahno razcvita. Skoraj bi bili prostori premajhni, da bi obsegli vse došle goste in zastopnike sosednih društev. Po srčnem pozdravu društvenega predsednika so bile sprejete izpremembe društvenih pravil glede orlovskega odseka; mesto odišlega Ivana Kuhlinga je bil izvoljen za blagajnika Šimen Škof p. d. Štrimlakov iz Goselnevasi. Nato povzamejo besedo č. g. Iv. Katnik, ki so v poljudnih besedah orisali življenje blagega škofa A. M. Slomška, ter razložili njegov pomen za nas Slovence, kako se je on trudil, da bi povzdignil ljudstvo, iz katerega je izšel, v verskem in narodnem oziru, da bi ga tako dovedel do boljše bodočnosti. Končno so domača dekleta uprizorila igro »Smrt Marije Device«. Reči se mora, da so svoje vloge dobro pogodile. Res lepi talenti, ki spe v naših mladenkah. Kaj večkrat še na oder! Na tem mestu se izreka tudi srčna hvala našemu vrlému gospodu organistu J. Ilgovcu, ki se je toliko potrudil glede petja, in žitajskemu društvu »Trta«, katero nam je radovoljno posodilo potrebne kostume.

Prevalje. (Žegnanje.) Praznik Vnebovzetja Marije Device smo tudi letos tukaj s posebno slovesnostjo obhajali. Ne boš z lahka našel farana, ki bi hotel ta dan doma ostati in ne bi prihitel, ako le količkaj more, doli na »faro« praznovat cerkveni god ali »semenj«, ki ga obhajamo ta dan. Po stari navadi nas posetijo na ta praznik tudi duhovniki sosednih fara, ako niso zadržani; a letos nas je pa doletela še posebna čast, da smo smeli pozdraviti v svoji sredi izrednega gosta, mil. g. J. Vidovica, kn. šk. kancelarja, ki so se prišli poklonit Mariji Devici na Jezeru kot njen zvesti častilec in prijatelj naše fare že izza mladih let. Bilo je zelo ugodno vreme, kar je bilo vzrok, da je prihitelo res izvanredno veliko vernega ljudstva, ki se je z veliko pobožnostjo in v vzornem redu — vsako društvo s svojo zastavo — udeležilo teoforične procesije pri »pranganju« in slovesne božje službe, ki so jo opravili mil. g. kancelar in pri kateri je

asistirala ostala duhovščina. Dal Bog, da bi odličnega gosta še mnogokrat mogli pozdraviti v svoji sredi!

Prevalje. Mesečno zborovanje tukajšnjega slovenskega katoliškega delavskega društva, ki se je vršilo v nedeljo, dne 8. avgusta, v prostorih Steklove gostilne, je bilo precej dobro obiskano. Udeleženci so z velikim zanimanjem sledili besedam govornikovim, ki jim je na podlagi nepobitnih dejstev dokazal, da preti slovenskemu ljudstvu od socialne demokracije trojna nevarnost: nevera, židovstvo in raznarodovanje. Sklenilo se je, da se vrši letošnji občni zbor z običajno letno veselico na praznik Marijinega rojstva, v nedeljo, dne 8. kimavca popoldne v isti gostilni. Člani, pridite zanesljivo ta dan vsi do zadnjega in nihče naj ne izostane.

Podklošter. Ob najlepšem vremenu se je vršila letos slavnost cesarjevega rojstnega dneva. Vsi uradi in vse hiše so bile okrašene s koroškimi, avstrijskimi in cesarskimi zastavami. Točno ob 9. uri so prikorkale požarne brambe iz Podkloštra, iz Peč in iz Sovč ob zvokih svoje lastne godbe v lepo ozaljšano cerkev, kjer so se že zbrali verniki, c. kr. uradniki ter zastopniki politične in šolske oblasti. Grmenje topičev, ki je odmevalo mogočno v solnčni dan, je slavnost le še povišalo. V cerkvi se je nato vršila slovesna služba božja, pri kateri so peli latinsko sveto mašo. Mogočna cesarska pesem je zaključila cerkveno slavnost. Popoldne pa se je vršila veselica sovske pož. brambe pri p. d. Mešniku v Sovčah. Udeležba je bila zadovoljiva; prišli so zastopniki vseh sosednih požarnih bramb. V gostilniških prostorih se je kmalu ob poskočni godbi razvila prav neprisljuna in famliarna zabava.

Podklošter. (Vodovod, osuševanje »Jezer«.) Nov vodovod dobijo v Podkloštru. Že mesec dni se vršijo tozadevna dela. Nabiralnik (Brunnstube) se je zgradil na takozv. Bründlerwiese pri Zagoričah. Jarki so že skoraj do trga izkopani; ta teden se je pričelo polagati cevi. Celo delo je proračuneno na okroglo 27.000 K. O kako-vosti vode so sicer razširjene vse mogoče vesti, vendar pa voda ni slabša kakor ta, ki se je pila dosedaj, in, kar tudi nekaj velja, dosti jo bo. Tudi osuševanje zemlje med Pečami in Podkloštrom, zvan »Jezero«, dobro napreduje. Ne samo da se pridobi novega sveta za travnike in njive, tudi iz zdravstvenih ozirav je pozdraviti osuševanje, in to je za kraj, ki se šteje med letovišča, velikega pomena. Stroški osuševanja se pokrijejo deloma iz prispevkov interesentov, deloma iz Strucmanove ustanove.

Ruda. (Nevih t a s t o č o.) 14. t. m. popoldan je prišla čez zgornji del naše župnije huda nevihta, ki je napravila veliko škodo. Toča se je usula prav gosto in debelo in je uničila vso ajdo, oves, koruzo, sadje in kar je sploh še bilo na polju. Prizadeti so sledeči kraji in vasi: Podgora, Podbreg, Št. Koloman, Lipa, Haberberg in Gruča. Škoda je tembolj občutna, ker je toča nekaterim kmetom na Gruči: Kajžru, Plundru, Muroltu, Gašperlnu in Maršniku na binkoštni torek ozimno žito, rž in pšenico čisto pobila. Kmet ima svoje blago večjidel na polju, in če to izgubi, kaj bo vsejal, od česa živel in davke plačeval? Posebno pomilovanja vreden je kmet Gašperl na Gruči. O vigredi mu je hiša s hlevom vred pogorela, potem je prišla toča in mu je vse ozimno žito pobila, sedaj je prišla zopet toča in mu je še drugo setev pokončala. Tako hudo obiskovani kmetje bi bili državne podpore vredni in potrebni.

Libuče. V nedeljo, dne 11. t. m., se je vršil pri Železniku kljub slabemu vremenu zelo dobro obiskan političen shod in potem igra »Divji lovec«. Ali glej, germanska srca pliberških purgarjev so polna ogorčenja proti temu, da Železnik pusti prirejati v svojih prostorih politične shode in igre, ne da bi si prej od pliberških veljakov izprosil milostnega dovoljenja. Zato pa so se grozno nakremžili pristni nemški obrazi naših »oberburgarjev« in izdali so v svoji sveti jezi parolo: Pliberčani, bojkotirajmo Železnika! Nič ne hodimo na »fajerbertag« dne 25. t. m., ako se vrši pri Železniku! — Železnik, ki je eden največjih odjemalcev Metnicovega žganja, pa se v pest smeje in misli, da za denar tudi drugod lahko dobi žganje, ako Pliberčani mislijo, da jih bo

Železnikov denar okužil. Smešno! Pliberčani učijo okoličane bojkotirati, namesto da bi pomislili nazaj na one pasje dni, ko so iz okoličanov s predrznostjo izsilili bojkot, oni Pliberčani, ki bi morali biti veseli in lepo Boga hvaliti, da okoličanom enaka ideja več ne pride na misel. Vi Pliberčani sicer lahko živite v domišljiji, da boste tudi nas Libučane komandirali, ampak vprašanje je le, če se vam bomo pustili. Tudi v naprej bo poslanec Grafenauer v Libučah dobrodošel in pliberško izobraževalno društvo prosimo, da letos vsaj še eno igro priredi v Libučah. Pliberški nestrpnosti pa naj gredo s svojimi »fajerbertagi« rakom žvižgat, saj našemu ljudstvu le škodujejo.

Libuče. Neki dolgi jeziki so raztrobili, da je združna živina na združnem pašniku pri Štibarju obolela na kugi na parkljih in na gobcu. Seveda je orožništvo stvar takoj preiskalo in takoj je poletel okrajni živinozdravnik na lice mesta, da vidi, kaj je na stvari. Konstatiral je, da o kugi sploh ni govora. Okužen pa je najbrže le oni s sovraštvom, ki je hotel po sili imeti živinsko kugo pri Štibarju.

Stranjas v Ziljski dolini. Ziljska dolina se probuja. Naši ljudje so že siti, nositi mirno in potrpežljivo jarem nemčurske komande. V sredo, 14. avgusta, so se vršile v občini Strajavas, v katero spadajo vasi Drašče, Drevlje, Gorje, Štasava, Strajavas in Zahomec, občinske volitve. Celotna generacija je že nemškutarija vladala brez upora naših mož. Letos pa je zapihal veter zdrave politične zavednosti. Nemškutarje je spreletel strah. Kako to, da nas motijo v naši trdnjavi? Vsa zagrizena nemškutarija je nato šla na agitacijo. Čedno niso agitirali naši nasprotniki, ribarili so v motni vodi; Gorjance in Drevljane so hujskali proti sebi s planinskim sporom, v Draščah jim je vodovod gonil male posestnike na njihov mlin, v Strajivasi pa so strašili s tem, da bo, ako mi zmagamo, župan v Zahomcu. Prišel je dan volitve. Nemškutarji so pogнали zadnjega moža na volišče. Župan niti Strajčanom ni prav zaupal. Znal si je pomagati. Odprli so na dan volitve pri županovem sosedu, gostilničarju Pufiču, agitacijski lokal, kamor so gnali Strajčane po volilne listke. To je zvitemu županu pomagalo, da so še tisti Strajčani volili z njim, ki bi ga imeli rajši nekje v deveti deželi. Strah ponaga več kot solidno delo, to gospod župan dobro ve. Tako je bilo delo nasprotnikov. Naši možje pa organiziranega nastopa davno niso tako navajeni, kakor nemškutarji. »Ah, saj bo šlo brez mene, en sam glas ne odloči,« tako je marsikateri našinec govoril. V celem pa je bil vseeno nastop naših neustrašenih mož izvrsten. Priznanje in čast vsem! Zmagali so v vseh treh razredih nemškutarji; toda za nas je bil ta prvi naskok nad vse časten. Mi smo se pri teh volitvah veliko naučili. Zavest, da so nemškutarji preprečili polom le z nelepoto agitacijo, z naporom vseh svojih sil, daje nam pogum, daje nam nove sile. Ziljska kri se ne uda. Boj in delo je naše geslo, zmaga bo naše plačilo!

Nemškutarji v strajevaški občini morajo biti presneto študirani ljudje, da so morali na dan volitve najeti učitelja iz Podkloštra za pisarja volilnih listkov v agitacijskem lokalu. Hajl!

Zahomec v Ziljski dolini je naš ponos. Kdor ne pozna še ziljske narodne garde, je imel priti gledat dne 14. avgusta, kako so šli narodni Zahomčani volit. Čast Zahomcu! Izvrstne in inteligentne gospodarje ima, in naroden je, neomahljiv kakor skala! Le eden je nemškutar, glede intelligence nikakor prvi — in ta je edini zahomski občinski odbornik, po milosti nemškutarske klike. In še eden je volil z nasprotniki — posestnik, ki je od nemškutarjev odvisen.

Nadučitelj Zwick v Gorjah se je dne 14. avgusta pri občinskih volitvah v Strajivasi hudo repenčil. On je sin slovenskih ziljskih starišev. Koliko je dala »Südmärka«?

Dobrlavas. († Jan. Šumaha.) Dne 20. t. m. smo tukaj slovesno nesli k zadnjemu počitku bivšega župana in predsednika posojilnice g. Jan. Šumaha iz Sinčevasi. Po stari domači šegi smo naložili z mnogimi lepimi vencii okrašeno krsto v Sinčivasi ob 8. uri na kmečki voz in se je sprevod podal v oddaljeno Dobrlovas. Kondukt je vodil g. J. Linasi iz Sel, duhovni sin blagega pokoj-

nika. V Dobrlovasi so se najprej vršile bilje, potem je g. msgr. Podgorc imel peto mašo, gg. mil. prošt Randl, Tevel in Linasi pa so maševali obenem pri stranskih oltarjih. Po sv. mašah je mil. g. prošt Randl vodil pogrebce k grobu, kjer se je g. msgr. Podgorc spomnil mnogih zaslug pokojnika in ga priporočil molitvam prijateljev. Po 11. uri je bil lepi pogreb končan. Ljudstvo se ga je v velikem številu udeležilo, prišli so tudi še gg. duhovniki iz soseščine: V. Poljanec iz Škocijana, M. Ulbing iz Kazaz in Truppe iz Zel. Kaple, tako da je bil pogreb sijajen, kakor so navadno le pogrebi naših župnikov. N. p. v m.!

Brdo na Zili. (Shod.) Slomškova slavnost, ki jo je priredila podružnica »Slovenske Straže« pri Klemenjaku na Brdu preteklo nedeljo, je prav dobro uspela. Gosp. poslanec Grafenauer je v zelo poljudnih besedah, kakor pač zna le on, budil k narodni zavesti in odločnosti. Gdč. Matilda Trampuš je nato deklamirala najlepše odlomeke iz Slomškove znane pridige o ljubezni do materinega jezika in iz »Ogovora Slovencev«. Slomškov značaj in njegove zasluge pa nam je v navduševalnem govoru orisal č. g. doktor Rožman. Pod vodstvom g. Antona Jobsta so pevci zapeli krasno himno »Slovenske Straže«: »Kvišku zdaj slovenski rod« in več drugih pesmi. Ob koncu se je našrlo za »Slovensko Stražo« 12 K.

Ovčja v.s. Pri nas častimo sveto Lucijo kot cerkveno patrono. Iz cele Kanalske doline hodijo k njej ljudje, ki so bolni na očeh in ki rabijo dobro luč. Tudi posestnik hotela »Zajzera«, po domače Keilov Drec je prosil sveto Lucijo, da naj mu da dobro luč za hotel. In sveta Lucija ga je uslišala. Dobil je namreč skoro zastoj električno luč. Neki stric iz Amerike, p. d. Mlinar se ga je usmilil ter mu napravil turbino na vaški potok. Zgovorjeno je bilo, da nosita vsak polovico stroškov. Vsi Ovčani, tako je dejal Drec, bodo zdaj v hiše in v hleve napeljali elektriko in delila si bode ta tudi profit. A Ovčani hodijo v svoje hleve z leščerbami ter molzejo svoje ovce in krave v temi, ker znajo to na pamet. Hotel pa je krasno razsvetljen. Stric Mlinar so se pa vrnili spet v Ameriko po denar.

Tvorniška znamka

Vam jamči prednosti „pravega
: Franckovega : pridatka za
kavo“ glede

izdatnosti

cenosti

barve in

slastnosti;

vsebinske — kakovost.

Tovarna v Zagrebu.

im 108

Ovčja ves. Naš gospod učitelj Milonik so dober gospod! Pohvaliti jih moramo! Zdaj imajo otroci v naši šoli zaporedoma »Hitzferien«. Ljudem je to na vse zadnje prav, ker rabijo otroke za delo. Otroci hodi-jo zdaj »hraščo« nabirat, da si doma kurijo. Kajti pri nas je tako mraz kot v pozni jeseni. Naš Viš in Montaš in Mittagskofel so dobili že belo kapo. Zato je pa zdaj pravi čas za »Hitzferien«. Ljudje si šepetajo na uho, da ima učitelj sploh skoro več počit-nic kot šolskega pouka. Ima namreč sil-no veliko opravka. Nadzorovati mora hotel Zajzera, kajti tam je toliko ljudi, da si že ne vedo več pomagati. Od jeseni naprej bo naš učitelj brčkone imel 1 dan šolo, 1 dan pa prosto. Otroci se namreč v enem tednu toliko naučijo, da jih drugi dan glava boli in morajo doma ostati. Zdaj se pa sploh od

same vročine ne morejo več učiti, zato ima-mo »Hitzferien«.

Trbiž. V ponedeljek, dne 12. avgusta, se je licitiralo posestvo trgovca Proša, Dreyhorstove sence! On se je, kakor znano, ustrelil radi velikih goljufij. Posestvo je kupil Haring, vilo pa nek železnični uradnik. Prodalo se je vse skupaj za 30.000 K. Vse trbiške nemškonacionalne glave, posebno Dreyhorst, imajo takega mačka, da bodo morali par let jesti slanike, da se bodo strezile. Stvar je namreč taka: Trbižani niso poznali nič božjih postav, nobenega petka in svetka. Zato pa jim je Bog našti-mal en velik petek, ki bo trajal nekaj let. V »Dreyhorst-stübl«, kjer so gospodje kova-li vse velike načrte, bodo sedaj nastavili nižje pasti, da bodo miši lovili, na strehi bo pa Dreyhorst razobesil slovensko trobojni-co! — Ah! so čudni časi!

Lipa nad Vrbo. Za tukajšnjo železniško postajico so pričeli z zidanjem dolgozaželje-ne čakalnice; doslej smo imeli postajo le ob mali službeni utici, brez vsake strehe za potnike. Zboljšala se bo tudi ustava vla-kov, ker je tukaj obstajalo le nekaj vlakov, odsihmal pa bodo obstajali vsi, razen br-zovlakov. Ker se bodo menda dobivali po končni ureditvi naše postaje tukaj tudi vozni listki — sedaj ga tukaj vstopivši pot-nik prejme v vlaku — zahtevamo prav-uljudno, a tudi odločno, da se postavi k blagajni le ljudi, ki so z možni tudi slovenskega jezika.

Beljak. Tu so razširjene govorice, da je velikansko podjetje v Beljaku, Parkhotel, ki se je s tolikim šumom otvoril in s toliko razkošnostjo opremil, da spada med najlep-še hotele cele Avstrije, na slabih nogah. — Primanjkljaja je baje dva milijona in kon-kurz je neizogiben. Nemška pesem pravi: »Warst nit aufgstiegen, warst nit oba-gfolln.«

Trbiž. (Božja roka) Ni je bilo bolj preširne in bolj prevzetne gospode na svetu kot je bila trbiška nemško-nacional-na gospoda! »Stramm - deutsch, stramm-fortschrittlich« je bila ta gospoda od nog do glave, da se je celo Bismarck v grobu začudil! Zvonec je nosil neizogibni Dreyhorst. Bil je svoj čas častnik na Trbižu ter se je imenoval »Dreiwurst«, kot ga ljudstvo še sedaj vedno kliče. A to ime je bilo pre-prosto. Dreyhorst je bolj nemško in bolj fino! O Dreyhorstu se lahko trdi, da je de-lal v svojem življenju toliko komplimentov, da jih ima Kanalska dolina za sto let zadosti. Leta 1907 je začela ta gospoda prega-njati krščansko-socialnega pristaša Waltl-na na podel način. Ta je imel zastopstvo Fišerjevega piva. Da se ga uniči, je kupila ta gospoda par sodčkov njegovega piva ter je javno polivala z njim tr-biško ceste, da spravi njegovo pivo na slab glas! S tem so g. Waltl-na spravili ske-ro na beraško palico! A v jama, ki so jo ko-pali drugim, so padli sami! Po Prošu je zdaj na Trbižu v posojilnici, pri požarni branbi itd. okrog 130 do 150.000 K primanj-kljaja in g. Dreyhorst ima zdaj čast, okrog 100.000 K primanjkljaja vzeti na svoj hrbet. Tu je vidno delovala božja roka.

Borovlje. (Naši patrioti.) V nede-ljo je bil cesarjev rojstni dan. Od nekdanj je že znano, da so tržani založeni z zastavami, a žalibog samo s protiaavstrijskimi frank-furtaricami, za avstrijske cesarske pa so v veliki zadregi, da jih celo ni bilo na hišah, kjer bi jih v prvi vrsti pričakovali. Se je pač zopet videlo, da njihova srca niso na-vezana na našega presvetlega cesarja, am-pak da šilijo čez avstrijske meje. Ko bo zo-pet kaka vsenemška slavnost, tedaj pa si oglejte od blizu in daleč od avstrijske vla-de tako oskrbljeni puškarski trg, kako bo lepo vihral v protiaavstrijskih zastavah.

Spodnja Koroška. (Letina.) Ljudje so se na deželi letos nadejali dobre letine, ža-libog se upanje ni uresničilo. Rž silno slabo izdaja; zdaj se šele vidi, kako ji je škodo-vala slana v cvetu. Dobra je sicer jara-rž, in kdor je te rži veliko sejati, je dobro za-del, ali tega pridelka se navadno le malo seje, kruha nam more dati le ozimina. Tudi drugi glavni naš pridelek, oves, se je bolj slabo obnesel, bilo je še dežja, ali vedno smo trpeli sušo, in zdaj pričetkom avgusta me-seca, ko bi morala biti polja po gorah še vsa zelena, je tam že vse zrelo. Tudi v ravnini je oves le posili dozorel, zato je lahak in tu-

Bodemo li jo našli?

Iščemo gospodinjo, ki še ne uporablja Schichtovega mila!
Hočemo ji pojasniti, da je zapravljenost, če se
perilo s slabim, torej dragim milom uničuje.

di v barvi ni tako lep, kakor lani. Dobro je obrodil ječmen, dobra je tudi pšenica, ali to vse ne šteje dosti, če sta rž in oves izostala. Okrog Sinčevasi se ljudje hvalijo, da so pridelali dosti leče. Zdaj upamo, da nam vsaj ajda nadomesti, kar pri rži manjka, sicer bomo imeli zopet le žalostno leto. Vsled dosedanje suše so tudi ljudje začeli z živino siliti na trg in cene padajo tako, da je posestnik, ki je živino le kupil, v veliki škodi.

Politične vesti.

Vstaja Albancev.

Albanci se z razpustom turške zbornice niso zadovoljili, ampak so zahtevali, da turška vlada ugodni vsem njihovim zahtevam, kakor da jim dovoli nositi zopet orožje, da postavi pred sodišče prejšnjo vlado in da jih oprosti vojaške službe. V večjih skupinah so prodirali proti jugu, proti Solunu. Zadnji hip se je začela turška vlada z njimi pogajati, in zdi se, da so se Albanci udali, kakor vedo poročati nekatere brzogovke. Tiste Albance, ki se ne bodo pokorili, bodo Turki razkropili z vojaško silo. Bojev v okraju Berana ob črnogorski meji so se udeležili tudi Črnogorci in je vsled tega med Turčijo in Črnogoro zelo napeto razmerje. Vsled tega je avstrijski zunanji minister grof Berchtold stavil na druge države predlog, da se naj posvetujejo, kako bi bilo turško vprašanje rešiti mirnim putem. Druge države so s predlogom zadovoljne. Cesar je vsled tega odlikoval grofa Berchtolda z redom zlatega runa.

Gospodarske stvari.

Izbor pasemskih bikov v jeseni 1912.

Izbor pasemskih bikov, ki naj se uporabijo za spuščanje k tuji živini, bodisi za plačo ali brezplačno, se bo vršil v jeseni 1912. Na spodaj navedenih krajih bodo zbirali bike v to sestavljene komisije, deloma obenem z ogledovanjem živine in premiranjem bikov v deželi in sicer v sodnih okrajih:

I. Podklošter v:

Rekarjivasi, Razinger, 14. oktobra ob 8. uri dopoldne.
Na Zilici, premiranje, 14. oktobra ob 4. uri popoldne.
Čajni, sejmišče, premiranje, 15. oktobra ob pol 9. uri dopoldne.
Dravljah, Fina, 15. oktobra ob 2. uri popoldne.

II. Pliberk v:

Žvabeku, Pregel, 23. septembra ob 10. uri dopoldne.
Libeličah, Pugelnik, 23. septembra ob 1. uri popoldne.
Kotljah, Lužnik, 24. septembra ob 9. uri dopoldne.
Guštanju, Brundala, 24. septembra ob 11. uri dopoldne.
Prevaljah, sejmišče, 24. septembra ob 2. uri popoldne.
Črni, trg, 25. septembra ob 11. uri dopoldne.
Možici, Stopar, 25. septembra ob 3. uri popoldne.
Šmihelu, občinsko poslopje, 26. septembra ob 9. uri dopoldne.
Spodnje Libuče, Železnik, 26. septembra ob pol 11. uri dopoldne.
Loncivasi, Šipel, 26. septembra ob pol 3. uri popoldne.
Pliberku, sejmišče, 26. septembra ob 4. uri popoldne.
Št. Danijelu, Koch, 27. septembra ob 10. uri dopoldne.

III. Železna Kapla v:

Železni Kapli, 17. septembra ob 9. uri dopoldne.

Obirsko, Slatina, 17. septembra ob 3. uri popoldne.

Koprivna, Rastočnik, 18. septembra ob 10. uri dopoldne.

Na Beli, Škalar, 19. septembra ob 9. uri dopoldne.

Jezersko, Kazino, 19. septembra ob 2. uri popoldne.

Kdor še ne ve, kako velike vrednosti je za vsakega, ki ima živino, **brzoparilni kotel za živinsko krmo**, temu pošlje »Slovenska Straža« v Ljubljani poučni popis takih kotlov popolnoma zastonj.

Književnost.

»Češke pravljice.« Starišem, ki bi radi razveselili svoje otroke s primernim in lepim darilom, priporočamo novo mladinsko knjigo »Češke pravljice«, Božene Nemcove, ki je izšla ravnokar v skrbno prirejeni in lični slovenski izdaji. Šest precej obširnih krasnih pravljic obsega ta knjiga, ki jo je izdal »Sokol« v Mariboru. Cena knjigi je jako nizka: broširana stane 1 K, elegantno in trpežno v rdeče platno vezana z napisom na platnicah pa 1 K 60 v, s poštnino 10 v več. Pri naročilih zadošča dopisnica z natančnim naslovom, denar pa naročniki lahko nakažejo pozneje po poštni položnici, ki jo prejmejo skupno s knjigo. Naročila je nasloviti na Telovadno društvo Sokol v Mariboru. — Broširani izvodi se dobivajo tudi po knjigarnah.

Cerkvene vesti.

Imenovan je provizorijem v Požarnici častiti gospod L. Nauer, provizor v Gornjem Milstattu.

Prestavljeni so: gospod J. Rieder iz Podkloštra kot kaplan v Šmohor; gospod Jožef Wulz s Šmohora kot administrator v Lipo nad Sachsenburgom; gospod Jan. Nagele z Lipe kot kaplan v Trgu.

Dopust je dobil gospod Baltazar Schmid, kaplan v Trgu.

V škofijo je vstopil ter bil nastavljen kot kaplan v Požarnici čast. gospod dr. Jožef Remlinger, misijonar v Lieferingu na Solnograškem.

Duhovne vaje v kn.-škof. »Marijanišču« se začno v ponedeljek, 26. t. m. Vodi jih častiti gospod o. Vaclav Lerch, Dr. J., semeniški ravnatelj v Celovcu. Po želji m. g. knezoškofa se bo molil brevir po novi papeževi odredbi. V to je treba razun dosedanjega brevija nabave novega psalterija, ki se dobi v bukvarni Jožefovega društva.

Iz Spodnjega Roža. Tretjerednikom in vsem, kateri se hočejo shoda tretjega reda udeleževati, naznanjamo, da se vrši shod redno drugo nedeljo vsakega mesca v Kapli. Začetek ob osmi uri zjutraj. Najprej navadna pridiga in sveta maša. Po sveti maši pa zbor in nagovor za tretji red. Želimo, da bi se zboru udeleževali vsi dobromisleči.

Društveno gibanje.

Društvo »Sloga« priredi v nedeljo, 1. septembra pri g. Vošperniku v Podravljah veselico s sledečim sporedom: 1. govor č. g. dr. Ehrlicha; 2. igra: »Naša kri«; 3. tamburanje; 4. prosta zabava. Pripomniti je, da je na to nedeljo v Podravljah semenj. Vabljeni so tudi vsa okoliška društva.

Kloster. Naše izobraževalno društvo priredi na angelsko nedeljo ob deveti uri dopoldne, takoj po božji službi v svoji dvorani v župnišču zborovanje. Na sporedu je zanimiv gospodarski govor in zapisovanje novih udov. — Odbor.

Pliberško katol. slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, 25. avgusta, ob dveh popoldne v Dobu veselico. Ponovi se igra »Divji lovec«; vmes bo petje. Vstop-

nina ponavadi. V slučaju slabega vremena igra izostane. — Odbor.

Sveča. Člane izobraževalnega društva »Kočna« opozarjamo, da prinesejo nazaj vse izposojene knjige, zanesljivo do dne 1. septembra. Ta dan se knjižnica zapre in ostane nekaj časa zaprta, da jo uredimo na novo. — Odbor.

Žitaravas. Tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo »Trta« uprizaro v nedeljo, dne 1. kimovca t. l. v Društvenem domu v Žitaravasi igro »Miklova Zala«. Začetek ob tretji uri popoldne. Vstopnina: Sedeži: 1 K; stojišča 60 v. Tisti udje društva, ki imajo celoletno članarino plačano, plačajo polovico vstopnine. — Odbor.

Loterijske številke.

Praga, 14. avgusta:	54	57	33	19	7
Dunaj, 17. avgusta:	15	19	87	83	2
Gradec, 17. avgusta:	88	62	69	90	82

»Gostilna šlahjer« v Logavesi nad Vrbskim jezerom se priporoča p. n. občinstvu, izletnikom in turistom za mnogobrojen obisk.

Kovačnica na vodo, za orodnega in konjskega kovača, s stanovanjem, je naprodaj. Pojasnila daje gosp. Iv. Eberwein pri Božjem grobu, pošta Pliberk, Koroško.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite »Slov. Straži« v Ljubljani po knjižico g. župnika Haaseja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur doloži popolnoma zastonj.

Albin Novak v Sinčivasi

trgovina z manufakturnim in špecerijskim blagom ter vinom, zaloga cerkvenega olja, cementa in premoga, priporoča svojo vedno svežo zalogo ter razpošilja po železnici in po pošti izborno gorljivo cerkveno aparat-olje, à la Guillon-stenje, kadila, pristna štajerska, goriška in tirolska vina.

Za abstinence brezalkoholne pijače, kakor malinov, breskv, hrušov in jabolčni sok.

Cene solidne, postrežba točna.

Hranilnica in posojilnica

v Šmihelu nad Pliberkom

registr. zadr. z neomej. poroštvom

s tem naznanja, da razen običajnega uradovanja ob četrkih od 1. avgusta t. l. naprej sprejema hranilne vloge tudi vsako nedeljo po prvi sv. maši.

Odbor.

Trgovina

v »Narodnem Domu«

v Spodnjem Dravogradu

lepi prostori, na ugodnem kraju — se da takoj v najem.

Vprašanja na posojilnico v Spodnjem Dravogradu.

GREGOR GRABER

cerkveni slikar

v Štebnu pri Beljaku, pošta Malošče

se priporoča častiti duhovščini.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

4 1/2 %

Od 1878! Povsod izkušeni sloveči in priljubljeni
domači zdravniki. Pri večjih naročilih
znatno znižane cene.

Lekar-
narja **A. Thierry-ja BALZAM.**

Edino pristen z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Postavno zavarovano.

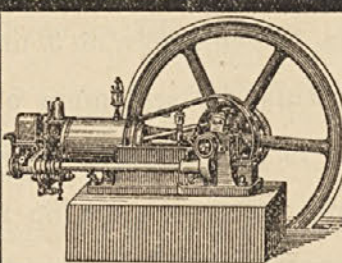
Vsaka ponaredba, posnemanje in raz-
prodaja drugih balzamov z znamko,
ki lahko moti, se bo sodnijskim po-
tom zasledovalo in kaznovalo. — Ne-
dosegljivo zdravilno sredstvo proti
vsem boleznim dihal, pri kašlju,
zasliženju, hripavosti, olajša katár,
prsne in pljučne bolezni, posebno
dobro sredstvo pri influenci, želod-
čnim boleznim, vnetju jeter in sle-
zene, netečnosti, slabi prebavi, za-
peki, proti zobobolu in ustnim bo-
leznim, trganju v udih, opeklinami,
prišću itd. 12 malih ali 6 dvojnih ste-
klenic ali 1 velika specialna stekle-
nica stane K 5.60.

Lekarnarja **A. Thierry-ja**
edino pristno
centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkuje proti vsem
še tako starim ranam, tvorom, ranitvam,
vnetjem, uljesom, odstrani vse tuje reči iz
telesa in prihrani marsikatero bolešno ope-
racijo. Zdravilno sredstvo proti še tako
starim ranam itd. 2 lončka staneta K 3.60.

Razpošilja: **Lekarna »Pri an-
geli varihu« Adolf THIERRY**
v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se po vseh večjih lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah.

Vsak strokovnjak
Vam pove, da so

orig. Otmar-motor

stabilen ali nepremaklj. in

poljedelski stroji

iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejtelja brata inženirja Prosch, najboljši in
najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

VINO istersko, dalmatin-
sko, goriško vino
(Teran, Opolo, Lisa, Vipavec).

Specialna vina, sladka, garantirano naravna:
REFOŠKO, - REFOŠKAT, - MUŠKAT.

Trgovina z vinom **Jos. KOFLER**
na veliko in na drobno
BELJAK, Perau-cesta št. 1. Telefon 123.

Posestvo se da v najem

do 15. septembra 1912, na katerem se lahko redi 8 krav,
2 konja itd. Posestvo ima jako lepa zemljišča ter celo-
letne pašnike. Hiša je oddaljena od Borovelj 15 minut,
kjer se v živahnem, industrijskem kraju vsi pridelki
lahko razpečajo. Jako ugodni plačilni pogoji, ker se na-
jemščina namesto v denarju lahko plača z mlekom. Oglas-
ila pismeno do 15. septembra 1912 na št. 411 pošt-
noležeče Borovlje, Koroško.

Veliko posestvo

naprodaj z dvonadstropno hišo v dobrem
stanu, z lepimi obokanimi hlevi, novo-
zidanim skednjem in uto za drva ter s
hišnim mlinom. — Skupnega zemljišča je
67 oralov, vse lepo arondirano. — Več pove
posestnica **Ana Sabotnik v Šmarjeti nad**
Ribnico, pošta Hodiše, Koroško.

Na obroke!

Kdor želi uro in verižico poceni kupiti
naj zapiše natančen naslov. Vsled ogrom-
nih sklepov razpošiljam po celi Avstro,
Ogrski takoj za K 14.— čisto srebrno re-
montoir uro prve vrste, s tremi srebrnimi
pokrovi, fino gravirano, in 14 karatno
zlato verižico z najmodernejšim oklepim
okovom, c. kr. puncirano, 60 gramov težko,
za K 140.— pod najugodnejšimi pogoji za
4 K mesečno. — Takojšnja pošiljatev po
povzetju prvega zneska za K 14.—.
**R. LECHNER, veletrgovina zlatnine, Lun-
denburg št. 288.**

Srečke v korist „Slovenski Straži“. 4 krone 75 vinarjev

znaša mesečni **turško srečko**, ki ima šest žre-
brok za **turško srečko**, banj z nastop-
nimi glavnimi dobitki vsako leto:

400.000 frankov	200.000 frankov
400.000 frankov	200.000 frankov
400.000 frankov	200.000 frankov

skupaj 1,800.000 frankov.

Prihodnje žrebanje dne 1. oktobra t. l.

Vsak naročnik turške srečke prejme 1 srečko v pod-
poro revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti
5000 kron zastoj. — Pojasnila daje za „Slovensko
Stražo“ g. Val. Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Darilo za čitatelje tega časnika.

Darujemo 3000 parov čevljev!

Da uvedemo svoje izborne zelo elegantne chevo-
čevlje iz najboljšega trpežnega usnja, moderne
fasone, darujemo 3000 parov čevljev, kakor na
podobi. Le za delo je treba plačati K 15.— za 3 pare.
Pošljamo čisto po volji čevlje
na jermene za gospode ali
gospe z vsako poljubno šte-
vilko ali po vsaki centime-
trski meri. Dobite torej za
samo K 15.— 3 pare izbornih
čevljev, ki stanejo sicer K 42.—
in s katerimi boste gotovo zelo
zadovoljni.*

Pošiljatev po povzetju ali
predplačilu. Zamena dovo-
ljena, torej noben riziko. Vsa naročila na naslov

R. BERGER-ja eksport čevljev, Dunaj 27, poštni predal 112.

* Šele od Vašega priporočila računamo na
dobiček.

ZA JESENSKE SETVE

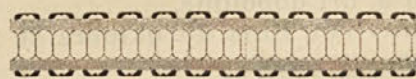
se **Thomasova moka „zvezdna znamka“** kot najcenejše in najbolj priznано gnojilo
fosforove kisline vedno uporablja z najboljšim uspehom.

Zvezda na vreči in plomba sta
sigurno jamstvo za pristno,
nepopačeno blago.

Pred manjvrednim
blagom svarimo!

Poljedelci, zahtevajte pri svojih dobaviteljih gnojil **Thomasovo moko „zvezdna znamka“**

KUPUJTE

vedno le najboljšo in najcenejšo **pratiko** z imenom

„SLOVENSKA PRATIKA“

za katoliško ljudstvo 37. letnik Varstvena znamka Sv. Jožef

Založna tvrdka **KLEINMAYR & BAMBERG** v **LJUBLJANI**.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge
do dne vziđa.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Tr tu,
Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.
Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek
300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za
komad. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji
na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.
Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.